

Anbefalinger

3. Hensyn til mangfold

Ved å huske på elevenes ulike sosiale, økonomiske og kulturelle bakgrunn kan du lage en **OER som tar hensyn til mangfoldet**.

Nedenfor er noen anbefalinger for å sikre at materialet ditt ikke forsterker eller skaper fordommer og stereotyper knyttet til alder, kultur, etnisitet, seksuell legning, kjønn, funksjonshemming, sosioøkonomisk status eller religion.

I denne dimensjonen kreves det en bevisst og gjennomtenkt tilnærming til mangfold når det gjelder både rollemodeller, kjønnsstereotyper, normer og verdier. Det er viktig å understreke at målet her ikke er å reversere stereotyper og fordommer (f.eks. overrepresentasjon av menn eller kvinner), men å tilstrebe balanse og oppmuntre til å sette spørsmålstegn ved stereotyper. Det vil ikke alltid være mulig å gjennomføre alle de følgende anbefalingene, men målet er å bruke dem på best mulig måte.

For å gi mer frihet i implementeringen kan du bruke de følgende plattformene med åpent lisensierte bilder cocomaterial.com, arasaac.org eller search.creativecommons.org

Merknad: De følgende anbefalingene handler om bestemte aspekter ved mangfold og er ment som eksempler. De kan tilpasses eller utvides for å ta opp andre dimensjoner ved mangfold som er relevante for din spesifikke undervisningskontekst.

HENSYN TIL MANGFOLD	ANBEFALING	EKSEMPEL
	Hvis det er mulig, bør materialet gjenspeile mangfoldet av elever i klassen. Det bør være variasjon i hvordan karakterer, livsstiler, språk osv. illustreres.	En tegneserie kan for eksempel inneholde superhelter med forskjellig utseende og bakgrunn fra ulike kulturer.

Anbefalinger

HENSYN TIL KJØNN	ANBEFALING	EKSEMPEL
	<p>Sørg for at det ikke er overvekt av ett kjønn i visuelle framstillinger.</p>	<p>På et bilde av en gruppe på fire elever kan det være to jenter og to gutter. Unngå at guttene er i midten eller forgrunnen og jentene er bak dem eller på sidene på alle bildene. Ha variasjon i bildene du presenterer.</p> <p>Hvis du ikke finner et bilde med en åpen lisens som oppfyller disse kriteriene, kan du prøve å bruke kunstig intelligens.</p>
	<p>Unngå kjønnsstereotyper i tekster eller bilder når du beskriver yrker eller sosiale roller.</p>	<p>Unngå å unødig beskrive leger som menn og sykepleiere som kvinner eller mødre som hjemmевærende og fedre som yrkesaktive.</p>
	<p>Pass på at du ikke bruker kjønnsdiskriminerende språk og bilder når du beskriver klær, tilbehør, holdninger, hobbyer osv.</p>	<p>Jenter på et fotografi kan ha både skjørt og bukser og ha både kort og langt hår. Unngå stereotyper, for eksempel at gutter alltid spiller fotball og jenter alltid går i rosa.</p>
	<p>Unngå å bruke maskuline generaliseringer og hankjønnsbetegnelser om personer av ulike kjønn.</p> <p>Bruk substantiv som ikke er kjønnsesifikke.</p>	<p>I stedet for å si «eleven har fått lekser, og han bør gjøre leksene sine», kan du si «elevene har fått lekser, og de bør gjøre leksene sine».</p>

Anbefalinger

HENSYN TIL KJØNN	ANBEFALING	EKSEMPEL
	<p>Sørg for at kvinners og menns bidrag på ulike områder (f.eks. kunst eller biologi) blir like synlige.</p> <p>Pass på at aktivitetene og eksemplene fremmer kritisk analyse av ulikheter mellom kjønnene. Diskuter og analyser kjønnsroller i ulike kontekster, som oppgaver i hjemmet, yrkeskarriere eller representasjon i mediene.</p>	<p>Bruk «politibetjent» i stedet for «politimann» eller «politikvinne».</p> <p>Elevene kan for eksempel utforske hvorfor visse oppgaver, som matlaging eller omsorg, ofte forbindes med kvinner, mens andre, som reparasjoner i hjemmet eller økonomistyring, forbindes med menn. Oppfordre elevene til å sette spørsmålstegn ved disse stereotypiene, dele personlige erfaringer og foreslå måter å utfordre og omdefinere tradisjonelle kjønnsroller på.</p>
KULTUR-SENSITIVITET	ANBEFALING	EKSEMPEL
	<p>Sørg for at det er nok variasjon i hvordan mennesker blir framstilt (f.eks. ulike fysiske trekk), slik at alle elever føler seg representert.</p> <p>I teksten eller andre medier kan du bruke eksempler fra ulike kulturer og tradisjoner.</p>	<p>Hvis klassen din har elever med ulike hudfarger, bør illustrasjoner gjenspeile dette.</p> <p>Du kan for eksempel bruke tradisjonell musikk eller tilberedning av mat til jul og id.</p>

Anbefalinger

KULTUR-SENSITIVITET	ANBEFALING	EKSEMPEL
	Vær bevisst på å gi muligheter til å bli kjent med ulike kulturer.	Ta med aktiviteter som handler om tradisjoner fra andre land, som kan skje på samme tid av året. For eksempel har vi den kristne fastetiden og den muslimske ramadan.
	Sørg for at innholdet er så objektivt og respektfullt som mulig, uten ideologisk slagside.	I historietimene bør du ta med tekster som får fram synspunktene til de ulike befolkningsgruppene som var involvert.
	Sørg for at bidrag på ulike kunnskapsfelt fra mennesker fra ulike kulturer blir like synlige.	Der det er aktuelt, kan du nevne forskjellige personer med tilknytning til et tema fra ulike etnisiteter (f.eks. vinnere av Nobels fredspris).
	Sørg for at innhold, visuelle virkemidler og undervisningsstrategier er kultursensitive og tar hensyn til elevenes ulike etniske, religiøse og kulturelle bakgrunn.	
	Sørg for at språket i OER-en er tilgjengelig for alle elevene. Prøv å ta hensyn til språket som snakkes i familien, og hvilken kjennskap elevene har til undervisningsspråket eller flerspråklighet.	Hvis du har elever som snakker spansk og arabisk, kan du oversette OER-en til begge språkene, tilpasse språkets vanskelighetsgrad eller legge til et automatisk oversettelsesverktøy (f.eks. Microsoft Immersive Reader, Google translate) i OER-en.

Anbefalinger

SOSIO-ØKONOMISK STATUS	ANBEFALING	EKSEMPEL
	<p>Framhev historier om personer som har oppnådd suksess eller lykkes på ulike måter, ikke bare på grunn av sin sosioøkonomiske status. Snakk med elevene dine om bevissthet rundt privilegier.</p>	
	<p>Unngå å bare bruke bilder eller illustrasjoner som antyder rikdom eller privilegier (som luksuriøse hjem og dyre merkevarer). Velg i stedet bilder som gjenspeiler ulike og hverdagslige miljøer (f.eks. offentlige parker, fellesarealer eller nærmiljøer).</p>	
	<p>Unngå luksusmerker eller dyre produkter når du nevner produkter i materialet ditt.</p>	<p>Et eksempel på hva du bør unngå: «John kjøpte et par (merkenavn) joggesko for 1400 kroner.»</p> <p>Alternativ: «John kjøpte et par joggesko for 600 kroner.»</p>